

Frank Melánia

Frank Melánia (Melanie) hidrobiológus, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, a magyarországi növény- és talajéletteni kutatások nemzetközi hírű tudósa, az öntözés és rizstermesztés-kutatás egyik kiemelkedő hazai úttörője volt. Sopronban született 1901. augusztus 28-án.

Szülei: Frank János Lajos és Macher Melanie voltak. Selmecbányán végezte elemi és középiskolai osztályokat. Felsőfokú tanulmányokat nem folytatott, de 1941-ben a földművelésügyi miniszter rendeletben felmentette a képesítés alól. Életének alkotó szakaszát, életpályáját egy 1988. június 30-án adott interjújában így mutatta be: „Pályámnak három fő állomása volt: Az első a Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola, ill. 1934-től a magyar királyi Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya- Kohó és Erdőmérnöki Kara Erdészeti Osztályának Növénytani Intézete, Sopronban. A második a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Kisújszálláson létesített Növény-, és Talajtani Kísérleti Állomása. A harmadik pedig a szarvasi Öntözés és Talajjavítási, illetve 1955-től Öntözési és Rizs termesztési Kutatóintézet.” 1921-1925 között a soproni főiskola Erdőmérnöki Kara Kémia Tanszékének gyakornoka volt, tanársegéddé nevezték ki. Két évig könyvtárosként dolgozott. Az 1920-as években Fehér Dániel vezetésével a soproni Növénytani Intézetben létesült Magyarországon az első talajbiológiai laboratórium. Frank Melanie tudományos fejlődése szempontjából meghatározónak bizonyultak az 1930-tól itt töltött évek. A nem művelt erdőtalajok mikrobiológiai kutatásával foglalkozott, a talajban lejátszódó életjelenségek két fő mozgatóját, a vizet és a hőmérsékletet vizsgálta. Később Kisújszálláson a különböző növényfajok és fajták vízigényére, vízszükségletére, a trágyázás és vízszükséglet, továbbá a növényi vízhasznosulásra vonatkozó kutatások fő irányát a soproni kutatások alapozták meg.

Önálló kísérleti kutatási feladatot kapott 1938-ban, amikor Manninger G. Adolf jószágigazgató kérésére és támogatásával Fürgédén egy helyszíni vizsgálatok ellátására alkalmas laboratóriumot szereltek fel. Az általa vezetett laboratórium 1944. őszéig működött. Közben elvállalta a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Soproni Növénytan Kutatóintézet által Kisújszálláson létesített Növény- és Talajtani Kísérleti Állomás szervezését és vezetését. Teljesen új feladat volt számára az Alföldön akkor terjedő rizstermesztés számos fajtakísérleti, élettani és termesztési kérdések tisztázásának a megkezdése. 1941-től megkezdtek a kertészeti növények öntözésére vonatkozó kísérleteket is, továbbá az Országos Öntözésügyi Hivatal megbízásából a tiszafüredi öntözőrendszer területén a legfontosabb megfigyeléseket és vizsgálatokat. Ezek eredményeinek teljes körű feldolgozását azonban a háború eseményei miatt már nem sikerült elvégeznie. A kisújszállási 12 esztendő értékes munka eredménye, és az ő személye lehetett bázisa a szarvasi Öntözési és Talajjavítási Kutató Intézet 1950-51-ben történt létrehozásának. Tudományos eredményeit hivatalosan is elismerték, az akkor bevezetett „tudományok kandidátusa” fokozat odaítélésével. Ötven évesen, a szarvasi intézet alapító, első igazgatója lett. Tudományszervező és vezetői képessége kibontakozhatott, szakmai és emberi szempontból is alkalmas volt az intézet és a kormányzat közötti együttműködés kialakítására. Jól működő intézményt alakított ki, számos intézménnyel dolgozott együtt, a Magyar Tudományos Akadémia több bizottságával, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Vízgazdálkodási és Meliorációs Tanszékével, a Szegedi Mezőgazdasági Kutató Intézettel stb. A Magyar Hidrológiai Társaság munkájában, rendezvényein 1955-től aktívan részt vett. Frank Melanie életműve elválaszthatatlan azoktól a tudományos és gyakorlati eredményektől, amelyek a talaj, növény, klíma, víz, öntözés és mezőgazdasági vízgazdálkodás terén Magyarországon születtek. Szakirodalmi tevékenységét kb. 70 tanulmány, értekezés, ismeretterjesztő cikk, publikáció (részben társszerzőként) jelzi. Emlékére az Aszály és Öntözés Kutatásokért Alapítvány díjat alapított, amelyet évente ítélnek oda a vízgazdálkodás területén végzett tudományos kutatói munkáért.

1994. május 3-án hunyt el Budapesten. A Soproni Evangélikus Temetőben nyugszik, 1994. május 30-án temették el.

Forrás:

Nők a magyar tudományban. Budapest : Napvilág Kiadó, 2010 p. 256-257.

Beszámoló a Magyar Hidrológiai Társaság 1978. május 9-én Miskolcon megtartott, az 1977. évet záró küldöttközgyűléséről Hidrológiai Közlöny 1981 (61. évfolyam) 3. szám

Petrasovics Imre: Dr. Frank Melanie (1901-1994) Nekrológ Hidrológiai Közlöny 1994 (74. évfolyam) 6. szám p. 422-423.